

Gospodarske novice

Pristopajte h kmet podružnicam. Sedanja najboljše strokovna organizacija kmečkega stanu je gotovo kmetijska družba. Podružnice imamo skoro v vsaki župniji, kjer jih pa še ni, jih je treba takoj osnovati. Somišljenike pozivamo, da vsi pristopijo k domači kmet. podružnici. Udnina za leto 1920 znaša 16 K. Zato dobi vsak član glasilo Kmet. družbe „Kmetovalec“ in je poleg tega deležen še vseh drugih ugodnosti. Podružnice skupno naročajo galico, žveplo, gnojila, stroje in druge potrebščine. Torej vsi v kmetijske podružnice.

Občni zbor Slov. kmetijske družbe za Štajerske in koroške podružnice se ni določil. Kadar se bo vršil občni zbor, bomo poročali.

Novo kmetijske podružnice. Pri Sv. Ani v Slov. gor. in pri Mariji Sežni na Velki ste se ustanovili novi kmetijski podružnici. Na čelu obeh organizacij stojijo najboljši možje. — Pri Gornji Sv. Kungoti se snuje kmetijska zadruga za okoliš: Sv. Kungota, Sv. Križ, Sv. Jurij, Sv. Dub, Svečina.

Shodi kmetijskih podružnic v ptujem okraju. Prihodaj da se vršijo sledeči shodi kmetijskih podružnic in sicer: dne 11. t. m. po rani maši v Majšpergu in isti dan po večernicah pri Sv. Lovrencu na Dravskem polju; dne 18. t. m. po rani maši na Hajdinu, na Polenšaku in pri Sv. Barbari v Halozah. Govorniki: za Majšperg, Sv. Lovrenc na Drav. polju in Hajdino vinorejski inštruktor g. Zupanc, za Sv. Barbaro v Halozah vladni komisar g. Brenčič, za Polenšak pa pride govornik iz Maribora.

Sv. Lovrenc na Pohorju. Tukajšnja kmetijska podružnica ima na boštjansko nedeljo, dne 18. januarja ob enih popoldne (13. uri) v prostorih g. Kodra svoj letni občni zbor. Po obnem zboru se bo razpravljalo o ustanovitvi nakupovalne zadruge za tukajšnje občine. Poročal bo o tem nadrevizor Vl. Pušenjak iz Maribora. Kmetje, naša najboljša udeležba naj priča, v kako resnem položaju se nahaja dandanes naš tep-tani stan. Le z združenimi močmi se zamoremo v bran postaviti skupnim sovražnikom, katerih še kmetje nikdar nismo toliko imeli, kakor jih imamo v sedanjem času. Vsi kmetje, veliki, srednji in mali, v bran za naš stan.

Pri Sv. Andražu v Slov. gor. bo prihodno nedeljo zborovanje za otvoritev kmetijske podružnice. Govorit in poročat pride poslanec Ivan Vesjenjak iz Maribora.

Elektrarna na Fali je stala brez daljnovidov 30 milijonov kron. V elektrarni je sedaj v teku 10.000 konjskih sil. Ko se dogotovita še nadaljni dve turbini, za kateri je že vse pripravljeno, bo oddajala falska elektrarna 50.000 konjskih sil. Ta električna sila je bila prvotno namenjena za Gradec ter okolice, za vsa druga štajerska mesta in za veleindustrijo po Gornjem Štajerskem proti Dunaju. Med vojno je oddajala in še oddaja falska elektrarna svojo elektriko tovarni za dušik in karbid v Rušah. Sedaj napeljuje falsko elektriko proti Mariboru. Izpeljali bodo to električno silo proti Celju do hrvatske meje in v Ljubljano.

Jugoslavija bo izvozila v Čehoslovaško 2500 komadov živih svinj. Ta izvoz bo prost izvozne carine. (Izvezna carina za 1 svinjo znaša 400 dinarjev. Naša država se je odrekla prejemku 1 milijona dinarjev.) Radi te brezcarinske dobave svinj se je zavezala Čehoslovaška, da nam uvozi sladkor in sicer 1 kg po 8 K.

Jugoslovanska komisija je sprejela v Sofiji 20 lokomotiv, ki se izroče takoj našemu prometu. Druga komisija je sprejela v Špilju 10 avstrijskih lokomotiv, katere je sprejela naša država v zakup. Na Dunaju so kapljene še tri nove lokomotive.

V Nemški Koroški se je pojavila med govedo pljučna nalezljiva bolezen. Radi te bolezni je za-branjen vsak uvoz živine iz Jugoslavije v Nemško Koroško in narobe.

Nova konjska bolezen. V okraju Lipnica in Arvež se je pojavila nova konjska bolezen. Konju otrpne vrat, da ga ne more premikati in ne zavijati krme. V gornjih delih obeh okrajev je poginilo že okoli 50 konj. Opozorjamo naše oblasti, naj pazijo malo bolj na tihotapce, da se ta nevarna bolezen ne zanese v naše kraje!

Dobiček pri vzreji mladih konj in kadaj je vzrejo žrebet priporočati. V pokrajinah, kjer so zemljišča zelo deljena in draga, pri pomanjkanju pašnikov ni v največjih slučajih vzreja žrebet

priporočljiva. Pridelano krmo izkoristimo boljše govedo. Veliko lažja je že vzreja žrebet pri manjših pašnikih. V hlevu zrastim žrebetom se nikdar ne razvijajo prav posamezni udje in deli telesa. Konjereja nam nudi sledeče prednosti: 1. Posestnik si brez velikih izdatkov vzredi konja, ne da bi bil izpostavljen pri tem pre mnogim goljušijam pri konjskih kupčijah. 2. Doma vzrejeni konji so že od mladosti privajeni na isto krmo, vodo, hlev, postrežbo itd., zato ostanejo tudi navadno trdnjše zdravja, kakor tuji in upejani konji. Da vzredimo vstrajne konje, ne smemo žrebet prerano vpregati in rabiti za težka dela. Raba za lahka dela v tretjem letu, v katerem se konje vadi in tudi vtraja, naj bo odmerjena in premišljena, nikdar ne do utrujenosti živali. V nasprotnem slučaju se pokažejo kmalu napake, katerih ni mogoče nikdar več odstraniti. Mrzlokrvna žrebota se v mladosti hitreje razvijajo in so za počasno in lahko delo prej rabna.

Cena živil v Avstriji. Nemški listi napovedujejo, da bodo cene živilom v Avstriji ob novem letu naslednje: Svinjska mast 90—100 K, moka 10—12 K, goveje meso 48—68 K, pečenka 80 do 100 K kilogram, hlebček kruha 5 K.

Tobačna tovarna v Zagrebu, v kateri je poživelo delo celih 5 tednov, prične te dni zopet z delom. Bomo videli ali dobimo več bukovega listja ali tobaka.

Oddaja trt. Iz državnih trtnih nasadov na Kranjskem se bodo oddajale trte vinogradnikom pod sličnimi pogoji kot druga leta. Cene za male kmečke posestnike so: za 100 kličev 5 K, za 100 korejšakov I. vrste 20 K, II. vrste 10 K, za 100 cepčank I. vrste 120 K, II. vrste 60 K. Zaloga cepčank je le majhna. Kdor ne pri-nese županstvenega dokazila, da je mali posestnik, mora plačati dvojno ceno. Trte so namenjene v prvi vrsti kranjskim vinogradnikom za saditev lastnih vinogradov. Le potem, če bi kaj preostalo, jih dobe lahko tudi drugi naročniki. Bljže pogoje izve vsak iz razglasov pri županstvih vseh vinorodnih občin, oziroma pri spodaj navedeni oblasti. Naročila sprejema najpozneje do dne 15. svečana 1920 — Državno vinarsko nadzorstvo v Novem mestu.

Dobava merske soli. Odsek za prehrano naznanja: Tvrška Ant. Krisper Coloniale v Ljubljani prejme koncem tega meseca oziroma začetkom meseca januarja večje pošiljate merske soli preko Trsta. Ta sol se bo razdelila po vsej Sloveniji ter se bo odkazala posameznim političnim okrajem po številu prebivalstva. Dispozicijo s soljo v okraju bo imelo pristojno okrajno oblastvo. Trgovci, zadruge in drugi naj se radi nakazila te soli ne obračajo na odsek za prehrano, temveč na pristojno okrajno oblastvo.

Cene usnju in kožam. Deželna vlada je določila sledeče cene: za podplate 44 do 84 kron, za rjavo zgornje usnje 84 do 95 kron, za črno zgornje usnje 76 do 84 kron, za telečje zgoraje usnje 117 do 125 kron za kilogram. Cene za telečje in goveje kože so najvišje 18 K za kilogram, konjske po 100 do 150 kron, svinjske kože 8 do 12 kron.

Prodaja bukovega lesa. Dne 12. januarja ob 10. uri bo prodal šumarski odsek zemaljske vlade v Sarajevu potom ustmene ali pismene družbe 6000 bukovih drevih na panju, ki vsebujejo 39.000 kubičnih metrov lesa. Les, ki se namerava prodati, se nahaja na „Grmec“ planini. Prodajni razpis je interesentom v pisarni trgovske in obrtne zbornice v Ljubljani na vpogled.

Kava v Evropi. Po poročilih iz Rotterdama znaša množina kave v Evropi 2.550.000 vreč. Na vsem svetu 7.372.000 vreč.

Evropa ima premalo mesa. V angleškem prehranjevalnem ministertvu so napovedali pomanjkanja mesa za Evropo. Za izvoz sposobno meso iz Avstralije, Nove Zelande, Južne Afrike in Južne Amerike bo zadoščalo komaj za preskrbo britanskih otokov. Evropa rabi po angleškem proračunu za prihodnje leto uvoženega mesa tri milijone ton.

Nova določba za carinjenje. Od 1. jan. 1920 mora vsak deklarant, ki hoče katerokoli blago zacarinirati, predmetni deklaraciji priložiti poleg sedaj zahtevanih prilog (tovorni list, izvoznico, zdravstveno izpričevalo itd.) tudi račun o vrednosti blaga, kakor to predpisuje člen 34 carinskega zakona. Od tega dne naprej se zacarinjenje brez predložitve računa ne bo več pri-pustilo.

Kmečka Zveza.

Hoče. Kmečka Zveza priredi v nedeljo, 11. janu-
arja po rani sv. maši političen shod. Somišljeniki, agitirajte
za obilno udeležbo.

Shod Kmečke zveze pri Mariji
Snežni na Velki. V nedeljo, dne 21. decembra se
je vršil v župnišču številno obiskan shod Kmečke
zveze. G. Zebot je v poljudnih besedah opisal politi-
čen položaj in razložil, kdo je kriv sedanjih žalostnih
razmer, posebno draginje. Za njim je govoril g. notar
Stupica o pomenu gospodarskih organizacij, osobito
kmetijskih podružnic. Nato se je sestavil krajevni od-
bor Kmečke zveze in ustanovila Kmetijska podružni-
ca. Krščansko misleči ljudje pristopi e v obilnem šte-
vilu k Kmečki zvezi in Kmetijski podružnici. — Isti
dan je imel shod tudi nek Znuđer od „Samostojne“. O-
bljubljaj je ljudem kot bodoči kmet, sedaj je namreč
še ena velika ničla, zlato prihodnost, ako ga ubogajo.
Nekaj se jih je usedlo na „samostojen“ lim, v prvi
vrsti Toplak, s katerim ljudje pravijo,
da je baje nekđaj ku-
poval les za izdelovanje grabelj.

Kmečka zveza se je ustanovila zadnje ne-
deljo, dne 4. prosinca v Negovi. Govoril je g. Marko
Krajnc iz Maribora o postanku Jugoslavije, o sedan-
ji vladi in o strankah. Na krasno obiskanem shodu
se je izvolil krajevni odbor Kmečke zveze za Nego-
vo.

Shod Kmečke zveze v St. Jurju ob ju-
žni železnici, v nedeljo, dne 4. t. m. je bil nad vse
dobro in z vsestranskim zanimanjem obiskan. Na sho-
du sta govorila naša poslanca: Pišek in Vesjenjak.
Ta shod je dokazal dovolj jasno, kako malo Sentjur-
čanov da je pobasal g. Drotlenik v svojo Samostojno
malho.

V Kozje v prostore okrajnega zastopa je skli-
cala Kmečka zveza za dne 28. decembra dobro obis-
kan shod. Na zborovanju so govorili: Podpredsednik
Narodnega predstavništva dr. Jankovič, univerzitetni
profesor dr. Ujčič in dekan Tomažič. Govorniki so
povdarjali nepremosljivo razliko med Samostojno in
Kmečko zvezo. Poslušalec se je tudi naslikalo ne-
plodno delovanje sedanje demokratično socialistične
vlade. Pobijal se je tudi sedanji centralizem, za ka-
terim se peha in poganja Samostojna. Na tem shodu
se je sklenila soglasna resolucija, v kateri protesta-
ro zborovalci proti odgoditvi parlamenta, slabi prehra-
ni in našim neurejenim finančnim zadevam.

Slovenski Gospodar stane za celo leto 24 K,
pol leta 12 K in četrt leta 6 K.

Tedenske novice.

Nameravani umor našega regenta Aleksandra.
V Clannesu na Francoskem so zapri Črnogorca,
ki je priznal, da je nameraval umoriti našega
regenta Aleksandra.

† O. Nikolaj Meznarič župni upravitelj pri
Sv. Trojici v Slov. gor. je umrl v noči od 5.
na 6. januarja. Pogreb v četrtek d. poldne. Sve-
tila mu nebeška luč!

Izobraževalne tečaje prireja Slov. Kmečka
Zveza in Slov. Krščansko-Socialna Zveza po
vseh okrajih Slov. Štajerske. Dne 22. decembra
se je vršil tak tečaj v Št. Lenartu v Slov. gor.,
dne 30. decembra pa v Slov. Bistrici. Bila sta
dobro obiskana. Oba tečaja je vodil državni po-
slanec dr. Josip Hohnjec; predavala sta dr. J.
Hohnjec in Vlad. Pušenjak. Meseca januarja se
vršijo tečaji po sledečem redu: Dne 7. januarja
v Starem trgu, dne 15. v Trbovljah in Šoštanj, dne
20. v Podčetrtku, dne 22. v Šmarju pri Jel-
šah in Brezicah, dne 27. pri Sv. Križu pri Sla-
tini in dne 29. v Konjicah. Začetek povesd ob
9. uri. Na tečajih predavajo govorniki iz Mari-
bora, deloma iz Ljubljane. Somišljeniki agitirajte
za številno udeležbo. — Tajništvo Slov. Kmečke
Zveze.

Strnimo se! Liberalci delajo z vso silo na
to, da bi dosegli strnjenje vseh protikrščanskih
strank. Kolovodje liberalne stranke so izdal ges-
lo: Raje se zvezati z vsakim hudičem, nego do-
voliti, da bi še krščanska stranka imela kako
besedo v javnosti in pri zakonodaji. Naloga pri-
stašev Kmečke Zveze in Slov. Ljudske Stranke
je, da se vržejo vsak v svojem delokrogu na
delo za organizacijo naših ljudi. Vse naše ljudi
od 21. leta naprej zberite v Kmečko Zvezo. Se-
stavite po vseh občinah seznam, koliko je naših,
koliko liberalcev, koliko socialistov, koliko samo-
stojnežev in koliko omahljivcev. Na delo!

Kdo je pravi katoličan? Živimo v časih, ko
ni dovolj, če hodiš samo v cerkev, tam pobožno
moliš, a se zunaj cerkve ne brigaš za to, da bi
krščanska misel zmagovala tudi v politiki. Oboje
je treba! Kaj pomaga, če se kažeš zvestega ka-
toličana v cerkvi, če si pa zunaj cerkve pri ka-
ki stranki, ki se veže z najhujšimi nasprotniki